

Sveučilište u
Zagrebu

**Završno izvješće
o unutarnjoj prosudbi
sustava osiguravanja kvalitete
Sveučilišta u Zagrebu**

KLASA: 640-02/12-01/14

URBROJ: 380-061/117-13-3

10. svibnja 2013.

Sadržaj

1. Uvod.....	2
2. Pregled ostvarenih aktivnosti prema područjima osiguravanja kvalitete iz Plana aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedene unutarnje prosudbe.	3
3. Zaključak.....	17
3.1. Prosudba stupnja razvijenosti i učinkovitosti sustava osiguravanja kvalitete prema ESG standardima.....	17
3.2. Završni zaključak.....	19
4. Prilozi	20

1. Uvod

Prema Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, br. 45/2009) sveučilišta su dužna uspostaviti unutarnji sustav osiguranja i unapređenja kvalitete, koji podliježe periodičnom unutarnjem i vanjskom vrednovanju. U skladu s navedenim zakonom sustav osiguravanja kvalitete ustrojen je i na Sveučilištu u Zagrebu. Njegova struktura i funkcioniranje definirani su Pravilnikom o sustavu osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu, usvojenom na 7. sjednici Senata Sveučilišta u Zagrebu održanoj 18. siječnja 2011. godine, te potanko opisani u Priručniku za osiguravanje kvalitete Sveučilišta u Zagrebu, izdanome u lipnju 2012. godine. U skladu s čl. 18 Pravilnika periodičnu unutarnju prosudbu sustava osiguravanja kvalitete provodi tijelo koje imenuje Rektor. Postupak prosudbe sastoji se od četiri faze: 1. planiranje, 2. prosudba u užem smislu, 3. izvješćivanje i 4. naknadno praćenje.

Unutar tog pravnog okvira rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš donio je u veljači 2012. Odluku o imenovanju Povjerenstva za unutarnju prosudbu sustava osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu. U Povjerenstvo su imenovani sljedeći članovi:

1. prof. Borna Baletić, Akademija dramske umjetnosti
2. Zvonimira Brašić, rukovoditeljica Središnjeg ureda za studije i upravljanje kvalitetom
3. prof. dr. sc. Vesna Dragčević, dekanica Građevinskog fakulteta
4. prof. dr. sc. Darko Huljenić, Ericsson Nikola Tesla
5. prof. dr. sc. Vladimir Jambrečković, Šumarski fakultet
6. prof. dr. sc. Tamara Nikšić, Prirodoslovno-matematički fakultet
7. prof. dr. sc. Gordana Pavleković, Medicinski fakultet
8. prof. dr. sc. Velimir Piškorec, Filozofski fakultet – izabran za predsjednika
9. prof. dr. sc. Željko Potočnjak, Pravni fakultet
10. Petra Radetić, studentica Agronomskog fakulteta

Povjerenstvo je unutarnju prosudbu sustava osiguravanja kvalitete provelo u razdoblju od veljače do svibnja 2012. godine, te u okviru toga održalo ukupno 8 sjednica i organiziralo posjete sastavnicama. Provedba prosudbe i njezini rezultati, dobiveni kvantitativnom i kvalitativnom analizom prikupljenih podataka, opisani su u dokumentu pod naslovom Izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu, što ga je usvojio Senat Sveučilišta na sjednici 15. svibnja 2012. godine. Taj dokument (Prilog 1) sastavni je dio ovoga, Završnoga izvješća o unutarnjoj prosudbi sustava za osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu.

Imajući u vidu preporuke iznesene u Izvješću (Prilog 1), Odbor za upravljanje kvalitetom elaborirao je Plan aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete, usvojenome na Senatu 11. rujna 2012. godine (Prilog 2) te za razdoblje praćenja od 11. rujna 2012. do 11. ožujka 2013. godine izradio Izvješće o provedenom Planu aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedene unutarnje prosudbe (Prilog 3).

Potonji dokument prosljeđen je Povjerenstvu za unutarnju prosudbu sustava upravljanja kvalitetom koje je o njemu raspravljalo na svojoj sjednici 16. travnja 2013. godine. Nakon rasprave odlučeno je da se za neke dijelove Izvješća traže dopune, što je Odbor i učinio pa je Povjerenstvu dostavljena dopunjena inačica Izvješća s istom klasom, urudžbenim brojem i nadnevkom.

Nakon toga članovi Povjerenstva nastavili su s analizom Izvješća Odbora za upravljanje kvalitetom o provedenom Planu aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedene unutarnje prosudbe, uzimajući u obzir preporuke navedene u svom Izvješću o unutarnjoj prosudbi sustava upravljanja kvalitetom te Plan aktivnosti. Na temelju ta tri dokumenta Povjerenstvo je na svojoj sjednici 7. svibnja 2013. godine izradilo ovo, Završno izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava upravljanja kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu.

2. Pregled ostvarenih aktivnosti prema područjima osiguravanja kvalitete iz Plana aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedene unutarnje prosudbe

Procjena svakog kriterija sadržava sljedeće komponente: ocjenu standarda i preporuke iz izvješća Povjerenstva nakon provedene unutarnje prosudbe, izvratke iz Plana aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedene unutarnje prosudbe, osvrt povjerenstva na razinu ostvarenosti planiranih aktivnosti i preporuke za daljnja poboljšanja sustava osiguravanja kvalitete.

Kriterij 1.1. Politika, misija, vizija, opća strategija institucije/podstrategije

Povjerenstvo je ocijenilo da je donesena većina dokumenata važnih za uspostavu i djelovanje sustava osiguravanja kvalitete. Kao najveći nedostatak istaknuto je nepostojanje cjelovitih dokumenata o misiji, viziji i strategiji Sveučilišta. Stupanj razvoja ovoga dijela sustava ocijenjen je ocjenom na prijelazu iz početne u razvijenu fazu. Radi daljnjega poboljšanja dane su sljedeće preporuke:

1. Intenzivirati rad na izradi misije, vizije i strategije Sveučilišta te razmotriti mogućnost da se misija i vizija Sveučilišta utvrde i prije donošenja cjelovitog dokumenta o strategiji Sveučilišta.

2. Razmotriti mogućnost da se nacrt strategije Sveučilišta donese i prije utvrđivanja sveobuhvatne nacionalne razvojne strategije. Pri tome strategija Sveučilišta može biti okvirni dokument kojim se ne moraju nužno definirati sve organizacijske promjene.

3. Što prije donijeti dokument Politika osiguravanja kvalitete.

4. Posebnosti u radu sastavnica potrebno je pravno urediti pravilnicima (općim aktima) na razini sastavnica.

Plan aktivnosti naknadnog praćenja obuhvatio je sve navedene preporuke.

1. *Nastaviti rad na dokumentu Razvoj i preobrazba Sveučilišta u Zagrebu.*

U izvještajnom razdoblju završen je dokument *Razvoj i preobrazba Sveučilišta u Zagrebu; Razrada polaznih pretpostavki* te je upravo ovaj dokument određen kao podloga za daljnji rad na izradi *Strategije Sveučilišta u Zagrebu* te *Elaborata o ustroju i upravljanju Sveučilištem u Zagrebu*. Cilj je ostvaren

2. *Započeti rad na strategiji. U sljedećih šest mjeseci napisati misiju i viziju.*

Senat Sveučilišta u Zagrebu donio je 26. veljače 2013. odluku o izradi *Strategije Sveučilišta u Zagrebu za razdoblje do 2025. godine* te *Elaborat o ustroju i upravljanju Sveučilištem u Zagrebu*. Kao dijelovi Strategije Sveučilišta u Zagrebu izradit će se sljedeći dokumenti: sažetak Strategije Sveučilišta u Zagrebu te Misija i vizija, Strategija znanstvenih istraživanja, transfera tehnologija i inovacija, Strategija umjetnosti i umjetničkog istraživanja, Strategija studija i studiranja, Strategija prostornog i funkcionalnog razvoja, Strategija internacionalizacije, Strategija razvoja podrške studentima, Strategija sustava osiguravanja kvalitete, Strategija sporta na Sveučilištu u Zagrebu. Na prijedlog vijeća područja Rektor je imenovao radne skupine koje intenzivno rade na pojedinim strategijama. Cilj je djelomično ostvaren.

3. *Usvojiti dokument Politika osiguravanja kvalitete.*

U izvještajnom razdoblju usvojen je dokument *Politika osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu* na sjednici Senata održanoj 2. listopada 2012. godine. Cilj je ostvaren.

4. *Uputiti sastavnice da urede vlastite sustave upravljanja kvalitetom (pravilnici, prihvaćanje sveučilišnog priručnika na razini sastavnica, strategije...).*

Ove su aktivnosti obuhvaćene Planom naknadnoga praćenja, no budući da se u Izvješću Odbora za upravljanje kvalitetom ne spominju, ovaj cilj nije ostvaren.

Zaključak:

Iz navedenoga je razvidno da je Sveučilište najvećim dijelom prihvatilo preporuke Povjerenstva u području standarda *Politika, misija, vizija, opća strategija institucije / podstrategije*. Može se očekivati da će se nakon usvajanja krovnih strategija, koje su trenutačno u fazi izrade, nastaviti raditi na daljnjem uređivanju, donošenju i usuglašavanju dokumenata na sastavnicama.

Kriterij 1.2.1. Odobravanje, promatranje i periodična revizija programa i stupnjeva obrazovanja

Za područje *Odobravanje, promatranje i periodična revizija programa i stupnjeva obrazovanja* sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu procijenjeno je nakon provedene unutarnje prosudbe da se nalazi u razvijenoj fazi. Radi daljnjeg poboljšanja ovog dijela sustava dane su sljedeće preporuke:

1. Sveučilište bi trebalo izraditi pravilnik o postupku vrednovanja programa specijalističkih poslijediplomskih studija i ostalih programa cjeloživotnog učenja.
2. Sveučilište bi trebalo precizirati postupak periodičnog unutarnjeg vrednovanja preddiplomskih i diplomskih studijskih programa.
3. Buduće mrežne stranice sveučilišta jasno bi trebale pokazati da sustav osiguravanja kvalitete ne obuhvaća samo preddiplomsku i diplomsku razinu studija.

Plan aktivnosti naknadnog praćenja obuhvatio je sve navedene preporuke.

1. *Osnivanje Radne skupine za cjeloživotno učenje, koja će raditi na poticanju i koordiniranju aktivnosti cjeloživotnog učenja i obrazovanja na Sveučilištu.*

Radna skupina je osnovana odlukom Rektora 21. lipnja 2012. godine.

2. *Organizacija tribine o cjeloživotnom učenju sa svrhom pripreme za izradu pravilnika o postupku vrednovanja programa specijalističkih poslijediplomskih studija i ostalih programa cjeloživotnog učenja.*

Tribina pod nazivom *Cjeloživotno učenje na Sveučilištu u Zagrebu* održana je 5. srpnja 2012. godine.

3. *Izraditi Pravilnik o vrednovanju specijalističkih poslijediplomskih programa. Prema Izvješću Odbora za upravljanje kvalitetom navedeni je pravilnik u fazi pripreme.*

Povjerenstvo je uočilo da su Plan aktivnosti i Izvješće Odbora kod ove točke neusklađeni jer je u Planu aktivnosti za ovu aktivnost zaduženo Povjerenstvo za poslijediplomske programe i doktorske teme, dok se u Izvješću navodi Radna skupina za specijalističke programe. Valjalo bi ustanoviti stvarno stanje.

4. *Precizirati postupak periodičnog unutarnjeg vrednovanja studijskih programa preddiplomskih i diplomskih studija.*

Radni prijedlog smjernica izradio je i razmotrio Odbor za upravljanje kvalitetom 14. veljače 2013. U tijeku je daljnja razrada kriterija periodičkog vrednovanja

5. *Urediti sveučilišnu mrežnu stranicu prema preporukama koje se odnose na studijske programe.*

Aktivnost se ne spominje u Izvješću Odbora, iako se u Planu aktivnosti navodi da je cilj djelomično ostvaren.

Zaključak:

Iz navedenoga se može zaključiti da je Sveučilište pozitivno reagiralo na preporuke unutarnje prosudbe u području sustava osiguravanja kvalitete *Odobranje, promatranje i periodična revizija programa i stupnjeva obrazovanja* te je dio istaknutih nedostataka već otklonjen, dok se na otklanjanju preostalih nedostataka aktivno radi. U tu svrhu valjalo bi jasno definirati nadležnost za specijalističke poslijediplomske studije, i to tako da se specijalistički studiji tretiraju kao oblik cjeloživotnog obrazovanja, a ne kao podvrsta doktorskih studija.

Kriterij 1.2.2. Znanstveno-istraživački rad

Za područje sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu *Znanstveno-istraživački rad* utvrđeno je nakon provedene unutarnje prosudbe da se nalazi na prijelazu iz početne u razvijenu fazu. Radi daljnjeg poboljšanja ovog dijela sustava dane su sljedeće preporuke:

1. Racionalizacija doktorske mreže radi povećanja mentorskog kapaciteta i ostvarenja bolje veze doktorskih studija i istraživanja.
2. Prepoznavanje nastavnog, istraživačkog i stručnog rada i vrednovanje svih elemenata toga rada u sustavu osiguravanja kvalitete.
3. Na svim sastavnicama intenzivirati suradnju s Uredom za transfer tehnologije.

Plan aktivnosti naknadnog praćenja obuhvatio je sve navedene preporuke.

1. *Započeti analizu doktorskih studija, mogućih racionalizacija i sinergija te planiranje doktorskih škola.*

Početkom travnja 2013. godine Sveučilište je pokrenulo postupak periodičkog unutarnjeg vrednovanja svih doktorskih studija s dopusnicama iz 2006., 2007. i 2008. godine radi podizanja kvalitete, relevantnosti, racionalnosti i održivosti doktorskih studija. U izvješću Odbora kao rok za dostavu elaborata navodi se 30. rujna 2013. godine. U Izvješću Odbora također se navodi da je radi racionalizacije sustava doktorskih studija na Sveučilištu u Zagrebu predloženo rješenje osnivanja jedne doktorske škole koja bi obuhvatila doktorske programe iz svih znanstvenih i umjetničkih područja. Iako je u Izvješću istaknuto da bi se time ujednačili kriteriji kvalitete i relevantnosti doktorskih istraživanja te suradnje i povezivanja preko tradicionalnih granica znanstvenih disciplina i područja, nije obrazloženo kako bi se to postiglo u praksi.

2. *Plan edukativnih radionica za mentore doktorskih radova.*

Prema izvješću Odbora, od 17. do 18. prosinca 2012. održana je radionica za mentore doktorskih radova pod nazivom *Professionalization of PhD Supervision* s predavačima sa Sveučilišta u Beču i Sveučilišta u Utrechtu.

3. *Izraditi sustav poticajnih mjera za intenziviranje znanstveno-istraživačkog rada.*

Planirana aktivnost još nije ostvarena.

4. *Razraditi sustav sufinanciranja međunarodnih istraživačko-razvojnih projekata (npr. FP7, LLP).*

Aktivnost se ne spominje u izvješću Odbora, iako je u Planu aktivnosti naznačeno da je cilj djelomično ostvaren. Sveučilište je u kontaktu sa HBOR-om u svrhu sufinanciranja i predfinanciranja znanstveno-istraživačkih projekata.

Zaključak:

Od aktivnosti koje su provedene na Sveučilištu radi povećanja kvalitete doktorske izobrazbe, a ne navode se niti u Planu aktivnosti niti u izvješću Odbora, valja istaknuti konferenciju *Supporting Personal and Professional Development of Doctoral Candidates*, održanu 12. prosinca 2012., a kojom je zaključen projekt *Razvoj transfernih vještina tijekom doktorske izobrazbe*, financiran sredstvima Fonda za razvoj sveučilišta.

Kod daljnjeg planiranja sustava doktorske izobrazbe valjalo bi prvo provesti unutarnje vrednovanje postojećih programa, a tek nakon toga provoditi ciljane promjene nakon provedene šire javne rasprave na razini Sveučilišta i sastavnica kako bi novi model odnosno modeli odražavali interese svih dionika uključenih u proces doktorske izobrazbe na Sveučilištu i njegovim sastavnicama.

Iz navedenoga se može zaključiti da je Sveučilište samo djelomično reagiralo na preporuke Povjerenstva koje se odnose na područje *Znanstveno-istraživački rad*, napose na prvu preporuku, dok se na druge dvije preporuke – jednu o prepoznavanju nastavnog, istraživačkog i stručnog rada i vrednovanju svih elemenata tog rada u sustavu osiguravanja kvalitete te drugu o intenziviranju suradnje s Uredom za transfer tehnologije – samo osvrnulo u Planu aktivnosti, no nisu ostvarene. Tijekom faze naknadnog praćenja ostvaren je stanoviti napredak, ali treba nastaviti s započetim aktivnostima.

Kriterij 1.3. Ocjenjivanje studenata

Za područje sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu *Ocjenjivanje studenata* utvrđeno je nakon provedene unutarnje prosudbe da se nalazi na prijelazu iz početne u razvijenu fazu. Radi daljnjeg poboljšanja ovog dijela sustava dane su sljedeće preporuke:

1. Na svim sastavnicama inicirati donošenje izvedbenih planova prije početka nastave u tekućoj godini ili semestru te ih javno objaviti.
2. Sve sastavnice trebaju izraditi ishode učenja za sve predmete i studijske programe, dosljedno ih provjeravati i kontinuirano uvoditi poboljšanja.
3. Nastojati u nastavu uvoditi nove nastavne metode te kontinuirano provjeravati i unaprjeđivati kriterije i način ocjenjivanja uvažavajući specifičnosti sadržaja pojedinih kolegija.

Preporuke za poboljšanje iz Izvješća unutarnje prosudbe sustava osiguranja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu usvojene su i detaljno razrađene u Planu aktivnosti za naknadno praćenje:

1. *Prikupiti i analizirati informacije o postojanju i objavi izvedbenih planova do najkasnije 30 dana od početka akademske godine.*

Planirana aktivnost je djelomično ostvarena

2. *Izrada/dovršenje ishoda učenja za sve studijske programe i predmete.*

Planirana aktivnost nije ostvarena.

3. *Održati dvije radionice o ishodima učenja te postupku ispitivanja i njegovom usklađivanju s ishodima učenja i ECTS bodovima predmeta.*

Planirana aktivnost je ostvarena.

4. *Započeti postupak usklađivanja ECTS bodova za sve predmete sa studentskim opterećenjem.*

Planirana aktivnost je djelomično ostvarena.

Zaključak:

Iz Izvješća Odbora razvidno je da je potpisan trogodišnji Ugovor s MZOS kojim je ugovoreno ostvarenje pet ciljeva što su izravno vezani uz poboljšanja sukladno preporukama iz Izvješća unutarnje prosudbe. Na ovaj su način ostvareni i financijski preduvjeti za izvršenje planiranih aktivnosti prema Planu aktivnosti, a koje su do sada tek djelomično provedene ili uopće nisu. Na unapređenju ovoga standarda kontinuirano se radi ne samo na razini Sveučilišnih tijela, nego i onih na sastavnicama. Planirane aktivnosti, koje su djelomično i ispunjene, kao i organizacija provedbe još neispunjenih aktivnosti, ocjenjuju se učinkovitima.

Kriterij 1.4. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja i njena interakcija i utjecaj na društvo znanja te doprinos regionalnom razvoju

Standard *Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja i njena interakcija i utjecaj na društvo znanja te doprinos regionalnom razvoju* nakon provedene unutarnje prosudbe ocijenjen je kao razvijena faza. Radi održavanja postignute razine sustava osiguravanja kvalitete i daljnjeg usmjerenja prema naprednoj fazi dane su sljedeće preporuke:

1. Ubrzati donošenje novih Pravilnika o ustroju radnih mjesta na sastavnicama.
2. Uvesti i redovito održavati radionice, seminare i ostale oblike dodatnog usavršavanja kompetencija za rad u nastavi.
3. Omogućiti usavršavanje nastavnog osoblja koje ne ispunjava minimalnu razinu rada u nastavi.
4. Uvesti samovrednovanje nastavnog osoblja, vrednovanje od strane kolega nastavnika i ostale pogodne oblike vrednovanja.
5. Više vrednovati nastavni rad.
6. Poticati, evidentirati i vrednovati stručnu djelatnost nastavnog osoblja.

7. Vrednovati doprinos nastavnog osoblja u e-učenju.

Odbor za upravljanje kvalitetom usvojio je gotovo sve preporuke Povjerenstva za unutarnju prosudbu i uvrstio ih u Plan aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedbe unutarnje prosudbe:

1. *Razraditi (u strateškim dokumentima) sustav edukacije nastavnika u nastavnim metodama tj. osigurati mogućnost stjecanja pedagoško-didaktičko-metodičkih kompetencija specifičnih za određeni predmet ili grupu srodnih predmeta kao i minimalne razine standarda nastavničkih kompetencija.*

U sklopu trogodišnjeg ugovora s MZOS predviđena je izrada strategije/akcijskog plana rada Centra za kontinuirano usavršavanje nastavnika.

2. *Razraditi mehanizam poticanja kvalitetnog rada nastavnika.*

Aktivnost nije ostvarena.

3. *Identificirati nastavnike koji ne ispunjavaju minimalnu razinu kvalitete rada u nastavi i osigurati poštovanje odgovarajućeg programa takvim nastavnicima.*

Aktivnost nije ostvarena.

4. *Uspostaviti plan donošenja Pravilnika o ustroju radnih mjesta na sastavnicama.*

Aktivnost nije ostvarena.

5. *Inicirati reviziju uvjeta Rektorskog zbora vezanih uz napredovanja u znanstveno-nastavna zvanja kako bi se jasnije i cjelovitije vrednovala: nastavna postignuća, stručni rad te aktivnosti u području e-učenja.*

Povjerenstvo za e-učenje Sveučilišta poslalo je prijedlog revidiranih kriterija Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje, ali nije zaprimilo odgovor jer je Nacionalno vijeće prestalo s radom zbog isteka mandata, a novo još nije imenovano.

6. *Formulirati jasne kriterije vrednovanja e-nastavnih materijala.*

Povjerenstvo za e-učenje Sveučilišta poslalo je dopis Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje vezan uz uspostavu kriterija za online studije, ali nije zaprimilo odgovor jer je Nacionalno vijeće prestalo s radom zbog isteka mandata, a novo još nije imenovano.

Zaključak:

Jedna od primjedaba iz ocjene standarda jest nedostatak mjerljivih pokazatelja i dokumentiranih postupaka za kvalitativnu analizu nastavnog osoblja – poglavito u razdoblju između dva izbora, no ona nije bila posebno istaknuta u Planu aktivnosti. Primjena navedenih mjerljivih pokazatelja kao i metodologija vrjednovanja nastavnog rada (studentske ankete, vrjednovanje rada od strane kolega nastavnika, samovrjednovanje nastavnog rada, drugi načini ocjenjivanja) predviđene su Priručnikom za osiguravanje kvalitete Sveučilišta u Zagrebu, ali zasad se za izbore i reizbore još uvijek izdaje samo Potvrda o institucijskom istraživanju kvalitete nastavnog rada, temeljena isključivo na rezultatima studentske ankete za procjenu rada nastavnika.

S obzirom na zahtjevnost standarda, u Planu aktivnosti istaknuto je šest aktivnosti za poboljšanje sustava kvalitete i sve su aktivnosti planirane u maksimalnom razdoblju od šest mjeseci koliko je moguće u periodu naknadnog praćenja. Prva stavka vezana uz *pedagoško-didaktičko-metodičke kompetencije* te peta i šesta stavka vezana uz *vrjednovanje e-nastavnih materijala* djelomično su ostvarene, a i potanko su objašnjene u Izvješću Odbora za upravljanje kvalitetom. Ostale tri stavke nisu ostvarene u razdoblju naknadnog praćenja i nisu komentirane u Izvješću. Planirane aktivnosti vezane uz *razradu mehanizma za poticanje kvalitetnog rada nastavnika te identificiranja i edukacije nastavnika koji ne ispunjavaju minimalnu razinu kvalitete rada u nastavi* nisu ostvarene. Međutim, zbog njihove složenosti i zahtjevnosti, nije se ni moglo očekivati da će biti ostvarene u šestomjesečnom razdoblju. S druge pak strane, Povjerenstvo procjenjuje da je za planiranu aktivnost vezanu uz *uspostavu plana donošenja Pravilnika o ustroju radnih mjesta na sastavnicama*, koja također nije ostvarena tijekom šest mjeseci naknadnog praćenja, bilo dovoljno vremena.

Iako planirane aktivnosti nisu ostvarene tijekom razdoblja naknadnoga praćenja, odnosno tek su djelomično ostvarene, pokrenute su inicijative za njihovu realizaciju pa se njihovo ostvarivanje očekuje do sljedećeg postupka unutarnje prosudbe sustava osiguravanja kvalitete.

Kriterij 1.5. Resursi za učenje i potporu studentima

Područje sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu *Resursi za učenje i potporu studentima* nakon provedene unutarnje prosudbe ocijenjeno je na prijelazu iz početne u razvijenu fazu. Radi daljnje poboljšanja ovog dijela sustava dane su sljedeće preporuke:

1. Sastavnice trebaju uložiti napore za osiguranje sredstava za unapređenje laboratorijske i informatičke opreme iz projekata s gospodarstvom, znanstveno-istraživačkih projekata, donacija i sl.
2. Sveučilište treba sastavnicama osigurati dostatne prostorne kapacitete, te kontinuirano pomagati u osiguravanju dijela sredstava za unapređenje nastavne i znanstveno-istraživačke aktivnosti.
3. Sveučilište treba osigurati kvalitetno i neprekinuto funkcioniranje ISVU sustava.

4. Sveučilište i sastavnice trebaju kontinuirano prikupljati podatke o dostatnosti resursa za potporu studentima te raditi na njihovu poboljšanju.

Preporuke za poboljšanje iz Izvješća unutarnje prosudbe sustava osiguranja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu su usvojene i detaljno razrađene u Planu aktivnosti za naknadno praćenje:

1. *U Pravilniku o korištenju vlastitih sredstava/Ugovorima s MZOS-om predvidjeti sredstva kako bi se unaprijedila informatička i laboratorijska oprema.*

2. *Osigurati veći broj studentskih stipendija.*

Broj stipendija povećan je za 25 u odnosu na prošlu godinu.

3. *Analiza prostora na razini Sveučilišta kako bi se utvrdile mogućnosti racionalizacije prostora pojedinih sastavnica te osigurali prikladni i potrebni resursi dostupni i primjereni za svaki ponuđeni studijski program za sastavnice koje nemaju te mogućnosti.*

Aktivnost je djelomično ostvarena.

4. *Osigurati potporu funkcioniranju i nadogradnji ISVU-a.*

Nakon višegodišnjeg traženja rješenja osigurano je funkcioniranje i nadogradnja ISVU sustava, te su sve sastavnice njime obuhvaćene.

5. *Osnovati Centar za podršku studentima na razini Sveučilišta.*

Uspostavljeni su temelji za osnivanje Centra.

6. *Izraditi bazu podataka potencijalnih ureda/sluzbi za pomoć i potporu studentima (popis svih ureda na Sveučilištu i sastavnicama, te definirati pojedine urede sastavnica kao referentne za razinu Sveučilišta).*

Na svim sastavnicama su imenovani koordinatori za podršku studentima, osmišljene su radionice za studente na temu uspješnog učenja, a uspostavljeni su temelji za razvoj službi podrške studentima na sastavnicama.

Zaključak:

U relativno kratkom vremenu od šest mjeseci učinjena su značajna poboljšanja koja su izravno vezana uz studentski standard, razina provedbe planiranih aktivnosti je visoka te je u ovom segmentu standarda *Resursi za učenje i potporu studentima* dostignuta razvijena faza.

Planirane su aktivnosti i za unapređenje resursa za izvođenje nastave te za znanstveno-istraživački rad. U izradi je strategija prostornih kapaciteta koja će obuhvatiti i analizu prostora sastavnica. Planirane aktivnosti u ovom segmentu dobra su osnova za postizanje poboljšanja iako njihovo ispunjenje zbog financijskih i zakonodavnih ograničenja može biti dugotrajno. Ovaj je aspekt po svojoj razvijenosti sustava na prijelazu između početne i razvijene faze.

U cjelini, planirane aktivnosti te njihovo ostvarenje i organizacija provedbe neizvršenih aktivnosti ocjenjuju se učinkovitima, a ocjena razvijenosti standarda jest razvijena faza.

Kriterij 1.6. Važnost i pristup informacijama sustava osiguravanja kvalitete

Područje sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu *Važnost i pristup informacijama* nakon provedene unutarnje prosudbe ocijenjeno je na prijelazu iz početne u razvijenu fazu. Radi daljnjega poboljšanja ovog dijela sustava dane su sljedeće preporuke:

1. Sveučilište treba donijeti Strategiju razvoja i primjene ICT na Sveučilištu u Zagrebu.
2. Sveučilište se treba aktivno uključiti u proces izrade budućeg Nacionalnog informacijskog sustava.

Plan aktivnosti naknadnog praćenja obuhvatio je sljedeće aktivnosti:

1. *Izraditi godišnji plan izvješćivanja o sustavu osiguravanja kvalitete.*

Prema izvješću Odbora za upravljanje kvalitetom, u sklopu godišnjeg plana aktivnosti Odbora predviđen je i godišnji plan izvještavanja o sustavu osiguravanja kvalitete, na način da se prikupe planovi aktivnosti pojedinih sastavnica. Na temelju dobivenih podataka izradit će se skupno izvješće koje bi trebalo biti predstavljeno Odboru. Također je ponovno pokrenuto izdavanje glasila Ureda za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu UniQinfo.

2. *Nastaviti s izradom strategije razvoja i primjene ICT.*

Aktivnost se ne spominje u Izvješću, iako treba napomenuti da je Senat na sjednici održanoj 12. ožujka 2013. u Radnu skupinu za izradu Elaborata o ustroju i upravljanju Sveučilištem u Zagrebu uključio i ravnatelja

Sveučilišnog računalnog centra, što bi trebalo pridonijeti učinkovitijoj upotrebi ICT-a u budućem radu Sveučilišta.

Zaključak:

Iz navedenoga se može zaključiti da je Sveučilište pozitivno reagiralo na preporuke unutarnje prosudbe u području sustava osiguravanja kvalitete *Važnost i pristup informacijama*. Radi daljnjeg promicanja važnosti sustava osiguravanja kvalitete, skupno izvješće godišnjih aktivnosti valjalo bi predstaviti na Senatu, a ne samo na Odboru za upravljenjem kvalitetom, a po mogućnosti i u okviru publikacije UniQinfo s posebnim naglaskom na primjerima dobre prakse pojedinih sastavnica.

Kriterij 1.7. Javno informiranje

Nakon provedene unutarnje prosudbe područje *Javno informiranje* ocijenjeno je kao razvijeno.

Radi daljnjeg poboljšanja ovoga dijela sustava dane su sljedeće preporuke:

1. *Iako je Sveučilište u Zagrebu u velikoj mjeri otvoreno prema javnosti, a pružanje informacija na zahtjev novinara ili javnosti općenito je osvijesteno kao obveza, potrebno je provesti mjere za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika za informiranje i upoznavanje s njihovim obvezama u svezi s primjenom Zakona o pravu na pristup informacijama*

Odlukom Rektora imenovana je službenica za informiranje sukladno čl. 22. st. 1. Zakona o pravu na pristup informacijama. Službenica za informiranje poduzima sve radnje i mjere potrebne radi osnivanja i urednog vođenja kataloga informacija. Ustrojen je katalog informacija Rektorata Sveučilišta u Zagrebu, a sadrži pregled informacija koje posjeduje, kojima raspolaže ili koje nadzire Sveučilište u Zagrebu. Katalog informacija javno je dostupan na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zagrebu, kao i obrasci zahtjeva za pristup informacijama i za dopunu / ispravak informacija te zakonodavni okvir.

2. *One sastavnice koje još uvijek nemaju službenika za informiranje trebale bi ga imenovati.*

Iako su planom aktivnosti za fazu naknadnog praćenja predviđene aktivnosti koje bi pridonijele realizaciji cilja prema kojem je usmjerena ova preporuka (evidentirati podatke o osobama sa sastavnica koje su odgovorne za informiranje, izraditi plan radnih sastanaka osoba zaduženih za informiranje sa sveučilišnim uredom za informiranje) u Izvješću Odbora za upravljanje kvalitetom navedeno je da one nisu ostvarene.

3. *U informiranju javnosti kroz djelatnost komuniciranja s medijima i odgovaranja na upite te u organizaciji informativnih i promidžbenih događaja trebalo bi osigurati stalno praćenje i mjerenje učinkovitosti kao bitan i neizostavan dio sustava osiguravanja kvalitete.*

Ova preporuka nije obuhvaćena planom aktivnosti te nastavno niti izvješćem Odbora. Radi daljnjeg razvoja sustavnog informiranja javnosti, u sljedećem razdoblju nužno je uvesti kontinuirano praćenje informacija koje su usmjerene prema javnosti pomoću različitih komunikacijskih alata u smislu analize kvalitete i vrste informacija te mjerenja učinkovitosti komunikacijske strategije ili službi za informiranje.

4. *Trebalo bi osigurati bolju povezanost web stranica Sveučilišta i sastavnica te pri tome unaprijediti vizualni identitet Sveučilišta.*

U izvješću Odbora ne spominju se aktivnosti vezane uz ovu preporuku iz čega se zaključuje da ona nije prihvaćena u fazi naknadnog praćenja. No s obzirom na činjenicu da je u vrijeme provođenja prosudbe Povjerenstvu dana informacija kako su nove web stranice u izradi, očekuje se da će se ovaj cilj postići njihovim finaliziranjem.

5. *Trebalo bi intenzivirati istraživanja o mogućnostima zapošljavanja i profesionalnom razvoju bivših studenata te o tome sustavno informirati javnost.*

Kao i kod prethodne preporuke, u Izvješću Odbora za upravljanje kvalitetom nisu navedene aktivnosti vezane uz ovu preporuku, iz čega proizlazi da ova preporuka nije prihvaćena. Nadalje, iz dokumentacije dostupne Povjerenstvu razvidno je da se na razvoju sustava podrške studentima intenzivno radi, no koliko se o tome sustavno informira javnost, nije dokumentirano.

6. *Budući da se Sveučilište nastoji pozicionirati kao vodeća istraživačka institucija, veću bi pozornost trebalo posvetiti informiranju o rezultatima znanstvene djelatnosti.*

Plan aktivnosti za fazu naknadnog praćenja obuhvatio je aktivnost unošenja potrebnih podataka u sljedeće baze: <http://bib.irb.hr/> (publikacije), <http://projects.unizg.hr/projekti> (projekti) <http://www.unizg.hr/medjunarodna/> (boravci, sastanci, gosti). U izvješću Odbora navedeno je da je ova aktivnost djelomično ostvarena. Povjerenstvo i dalje preporuča i smatra da se u idućem razdoblju više pozornosti treba posvetiti informiranju o rezultatima znanstvene djelatnosti kroz razne komunikacijske kanale (web stranice, mediji, sudjelovanje i predstavljanje na domaćim i inozemnim događajima i sl.)

Zaključak:

Poduzete su najznačajnije aktivnosti na koje je upozoreno, a koje je bilo moguće ostvariti u razdoblju od 6 mjeseci koliko je trajalo naknadno praćenje. Neostvarene aktivnosti treba posebno evidentirati i ostvariti u daljnjem razdoblju.

Zaključno Povjerenstvo posebno upozorava na potrebu stalnog informiranja i educiranja svih dionika u sustavu osiguravanja kvalitete i njegove važnosti za ostvarenje znanstvene, nastavne i umjetničke izvrsnosti Sveučilišta.

3. Zaključak

3.1. Prosudba stupnja razvijenosti i učinkovitosti sustava osiguravanja kvalitete prema ESG standardima

ESG standardi	Pripremna faza	Početna faza	Razvijena faza	Napredna faza
1.1. Politika, misija, vizija, opća strategija institucije/podstrategije; Ciljevi, cjelokupna organizacija i unutarnja povezanost sustava osiguravanja kvalitete; dokumentacija – uključujući politiku kvalitete, procedure i odgovornosti svih dionika su javno objavljene	Politika, misija, vizija, opća strategija su u fazi pripreme i izrade. Sustav osiguravanja kvalitete se ustrojava. Učilište nije izradilo procedure osiguravanja kvalitete za svoje aktivnosti.	Politika, misija, vizija, opća strategija su izrađene i javno objavljene. Sustav osiguravanja kvalitete je ustrojen. Postoje procedure osiguravanja kvalitete za neke aktivnosti, ali nisu sistematično strukturirane niti međusobno povezane.	Osiguravanje kvalitete pokriva mnoge aktivnosti institucije i procedure osiguravanja kvalitete čine konzistentan sustav osiguravanja kvalitete.	Osiguravanje kvalitete pokriva sve aktivnosti učilišta, a procedure osiguravanja kvalitete tvore dinamičku cjelinu sustava osiguravanja kvalitete.
1.2.1. Odobranje, promatranje i periodična revizija programa i stupnjeva obrazovanja 1.2.2. Znanstveno – istraživački rad	Ne postoje formalni mehanizmi za odobranje, promatranje i periodičnu reviziju programa i stupnjeva obrazovanja. Nisu izrađeni ishodi učenja za sve studentske programe niti su osigurani resursi za poučavanje i učenje. Studenti i drugi dionici nisu uključeni u aktivnosti osiguravanja kvalitete. Ne prikupljaju se povratne informacije. Nije obuhvaćen sustavom osiguravanja kvalitete.	Postoje formalni mehanizmi za odobranje, promatranje i periodičnu reviziju programa i stupnjeva obrazovanja koji se djelomično primjenjuju. Pojedine procedure pokrivaju neke aspekte istraživanja.	Mehanizmi za odobranje, promatranje i periodičnu reviziju programa i stupnjeva obrazovanja se primjenjuju u cijelosti. Sustav osiguravanja kvalitete pokriva mnoge aspekte znanstveno-istraživačkog rada.	Povratne informacije svih dionika se redovito prate i koriste za unapređenje sustava osiguravanja kvalitete (unapređenje procesa odobranja, promatranja i periodične revizije programa i stupnjeva obrazovanja). Sustav osiguravanja kvalitete pokriva glavne aspekte znanstveno-istraživačkog rada.
1.3. Ocjenjivanje studenata	Ne postoje javno objavljeni kriteriji, pravila i procedure za ocjenjivanje ishoda učenja studenata.	Postoje kriteriji, pravila i procedure za ocjenjivanje ishoda učenja studenata, ali su djelomično dostupni studentima i ne primjenjuju se dosljedno.	Postoje javno objavljeni kriteriji, pravila i procedure za ocjenjivanje ishoda učenja studenata i dosljedno se primjenjuju.	U skladu s kurikulumom i ishodima učenja trajno se poboljšavaju procedure ocjenjivanja ishoda učenja.
1.4. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja i njena interakcija i utjecaj na društvo znanja te doprinos regionalnom razvoju	Ne postoji dovoljan broj nastavnog osoblja s odgovarajućom znanstvenom i stručnom kvalifikacijom u skladu sa standardima opterećenja nastavnog osoblja. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja nije interaktivno i nije uključeno u regionalni	Postoje mehanizmi koji omogućuju stručno i znanstveno usavršavanje nastavnog osoblja, ali se djelomično primjenjuju. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja djelomično utječe na razvoj društva znanja i regionalni razvoj.	Vrednuje se vještina prijena znanja na studente i učinkovitost poučavanja. Osiguravanje kvalitete djelomično uključuje rezultate znanstvenih istraživanja u proces poučavanja. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja utječe	Prikupljene povratne informacije o kvaliteti i učinkovitosti procesa poučavanja koriste se za njihovo unaprjeđivanje. Rezultati znanstvenih istraživanja uključeni su u proces poučavanja. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja značajno utječe na razvoj društva

	razvoj društva znanja.		na razvoj društva znanja i regionalni razvoj.	znanja i regionalni razvoj.
1.5. Resursi za učenje i potporu studentima	Osiguravanje kvalitete ne uključuje potporne usluge/resurse učilišta.	Osiguravanje kvalitete osigurava da su resursi potrebni studentima za učenje djelomično dostupni i primjereni za svaki ponuđeni studijski program.	Osiguravanje kvalitete osigurava da su mnogi resursi potrebni studentima za učenje dostupni i primjereni za svaki ponuđeni studijski program.	Osiguravanje kvalitete osigurava da su svi resursi potrebni studentima za učenje dostupni i primjereni za svaki ponuđeni studijski program. Učilišta stalno prate i unaprjeđuju učinkovitost resursa osiguranih za potporu studentima.
1.6. Važnost i pristup informacijama sustava osiguravanja kvalitete	Osiguravanje kvalitete ne pruža niti unutarnjim niti vanjskim dionicima informacije o sustavu i instituciji.	Ne postoji prikupljanje i sustavna obrada informacija. One nisu dostupne unutarnjim dionicima. Vanjski dionici su nedovoljno uključeni u planiranje i razvoj sustava osiguravanja kvalitete. Informacije im se dostavljaju sporadično.	Aktivnosti i ključni ishodi sustava osiguravanja kvalitete poznati su svim unutarnjim dionicima. Sve njima relevantne procedure sustava osiguravanja kvalitete su dostupne. Vanjske interesne grupe su definirane i njihove se informacije/prijedlozi ozbiljno razmatraju. Informacije o aktivnostima i ključni rezultati sustava osiguravanja kvalitete su pristupačne glavnim vanjskim dionicima.	Sustav osiguravanja kvalitete je u cijelosti transparentan. Unutar njega postoji aktivna komunikacija. Informacije se sustavno i ciljano dostavljaju različitim dijelovima/dionicima učilišta. Relevantne informacije su temelj procesa planiranja i neprekidnog poboljšanja sustava osiguravanja kvalitete. Postoji aktivna komunikacija i razmjena relevantnih informacija između vanjskih dionika i sustava osiguravanja kvalitete radi planiranja i njegovog razvoja.
1.7. Javno informiranje	Učilišta ne objavljuju relevantne, nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.	Učilišta djelomično objavljuju relevantne, nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.	Učilišta uglavnom objavljuju relevantne, nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.	Učilišta redovito objavljuju relevantne, nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.

3.2. Završni zaključak

Na temelju uvida u dokumentaciju na razini Sveučilišta i sastavnica, analizom dodatnih materijala prikupljenih tijekom procesa unutarnje prosudbe i onih dostupnih na mrežnim stranicama, zapažanjima tijekom razgovora na sastavnicama Sveučilišta kao predstavnicama znanstvenih područja, te izvješća Odbora za upravljanje kvalitetom. Povjerenstvo za unutarnju prosudbu smatra da Sveučilište kontinuirano radi na razvoju i učinkovitosti sustava osiguravanja kvalitete.

Prema ocjeni Povjerenstva, Sveučilište je u razvijenoj fazi prema ESG standardima koji se odnose na osiguravanje javnosti rada i javnog informiranja, vrednovanja studijskih programa i osiguravanja kvalitete nastavnog osoblja. Time Sveučilište doprinosi razvoju društva znanja i regionalnom razvoju. Prema ostalim ESG standardima Sveučilište se nalazi na prijelazu između početne i razvijene faze.

Planirane i provedene i aktivnosti u fazi naknadnog praćenja sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta pokazuju da je Sveučilište pozitivno reagiralo na većinu primjedbi Povjerenstva. To se napose odnosi na standard *Resursi za učenje i potporu studentima* koji je u kratkom vremenu dostigao razvijenu fazu, kao i standard *Ocjenjivanje studenata* za čije unaprjeđenje su osigurana potrebna sredstva kroz trogodišnji ugovor s MZOS. Povjerenstvo očekuje da će standard *Ocjenjivanje studenata* kroz planirane aktivnosti također doseći razvijenu fazu do sljedećeg postupka unutarnje prosudbe. Povjerenstvo je također uočilo bitan napredak u standardu *Politika, misija, vizija i opća strategija institucije/podstrategije* gdje je Sveučilište donijelo dokument o politici osiguravanja kvalitete i odluku o izradi *Strategije Sveučilišta u Zagrebu za razdoblje do 2025. godine* te *Elaborata o ustroju i upravljanju Sveučilištem u Zagrebu*, ali smatra da bi trebalo intenzivirati rad na navedenim dokumentima kako bi standard u dogledno vrijeme dostigao razvijenu fazu. Vezano uz standard *Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja*, Povjerenstvo uvažava činjenicu trenutne blokade rada Nacionalnog vijeća za znanost i Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje koji onemogućava reviziju uvjeta za napredovanje u nastavnim i znanstveno-nastavnim zvanjima, ali smatra da bi Sveučilište ubuduće trebalo aktivnije raditi na definiranju vlastitih kriterija, kao i racionalnijem planiranju ustroja radnih mjesta na sastavnicama Sveučilišta. U okviru standarda *Znanstveno-istraživački rad* tijekom faze naknadnog praćenja također je ostvaren stanoviti napredak, ali treba nastaviti s započetim aktivnostima i proširiti ih izvan domene doktorskih studija.

Povjerenstvo uvažava činjenicu nedovoljnog financiranja Sveučilišta, što bitno usporava daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete. Očekuje se da će analize i preporuke navedene u Završnom izvješću o unutarnjoj prosudbi sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu potaknuti Sveučilište na ostvarivanje nedovršenih aktivnosti iz Plana aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete, kao i osigurati daljnji razvoj mehanizama praćenja kvalitete i osiguravanja njihove učinkovitosti. Pri tome je od osobite

važnosti razmjena iskustava dobre prakse te razvoj okruŕja u kojem je promicanje kulture kvalitete zadaća svih dionika na razini Sveučilišta i njegovih sastavnica.

4. Prilozi

Prilog 1. – Izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu

Prilog 2. – Plan aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedene unutarnje prosudbe

Prilog 3. – Izvješće Odbora za upravljanje kvalitetom o provedenom Planu aktivnosti za naknadno praćenje sustava osiguravanja kvalitete nakon provedene unutarnje prosudbe

Predsjednik Povjerenstva za unutarnju prosudbu

Prof. dr. sc. Velimir Piškorec, v.r.